

halzige jongen 't in zijn hoofd zou krijgen, om eens bij d'r te komen kijken, eerst den kaarsrechten stam langs met een paar stompen van afgeknapt takken en dan over den dwarsarm voortgeschoven om in 't nest te kunnen zien.

En toch gebeurde wat ze nooit had gedacht, de waaghalzige jongen kwam, keek er in en zag vijf mooie blauwe eieren.

Natuurlijk kwamen nu na een tijdje twee andere jongens, die er van hadden gehoord en de dapperste, jongste en dunste aanvaardde de tocht, belandde veilig en wel in de kroon, bracht vier eieren en één kwakend jong een kort bezoek en klauterde toen weer onder grooten angst van den vriend beneden naar omlaag, waar hij den vriend omtrent 't geziene inlichtte.

En na een tijdje, toen de reigertjes allemaal erg hard kwaakten, wandelden de twee laatste vrinden met een derden vrind er heen; de derde vrind met ringetjes in zijn zak kwam ook, al was 't na een heelen tijd, veilig en wel bovenaan, ringde drie jonge reigertjes (de vierde was nog te klein en de vijfde is nooit te voorschijn gekomen) en klauterde, nadat hij ze allemaal nog eens goed had opgenomen, terug naar den beganen grond. Hieruit blijkt dus, dat de reiger vijf eieren had, terwijl hij er, volgens „'t Vogelboekje” en Schlegel maar vier legt. Ook waren de dieren voor een reiger zeer zindelijk: van vischresten, rotte paling, hoopen vuil e.d. was geen spoor te vinden; alleen hier en daar een plekje vuil. Ook dachten de oude dieren er niet aan, hun kinderen te verdedigen; wel vlogen ze in grootere of kleinere kringen boven den boom rond.

Ik herinner me niet meer, of ze daarbij schreeuwden; ik geloof dat alles doodstil was, behalve wanneer ik zoo nu en dan wat tegen mijn vrinden zei. Mijn vrind beweert dat ze 't eerste kwartier lawaai maakten, maar dan kregen ze daar genoeg van en zwegden. Dat was er te zien van een reigerpaar, maar er is meer voor een nestenzoeker.

JAN VERWEY.

Wordt vervolgd.

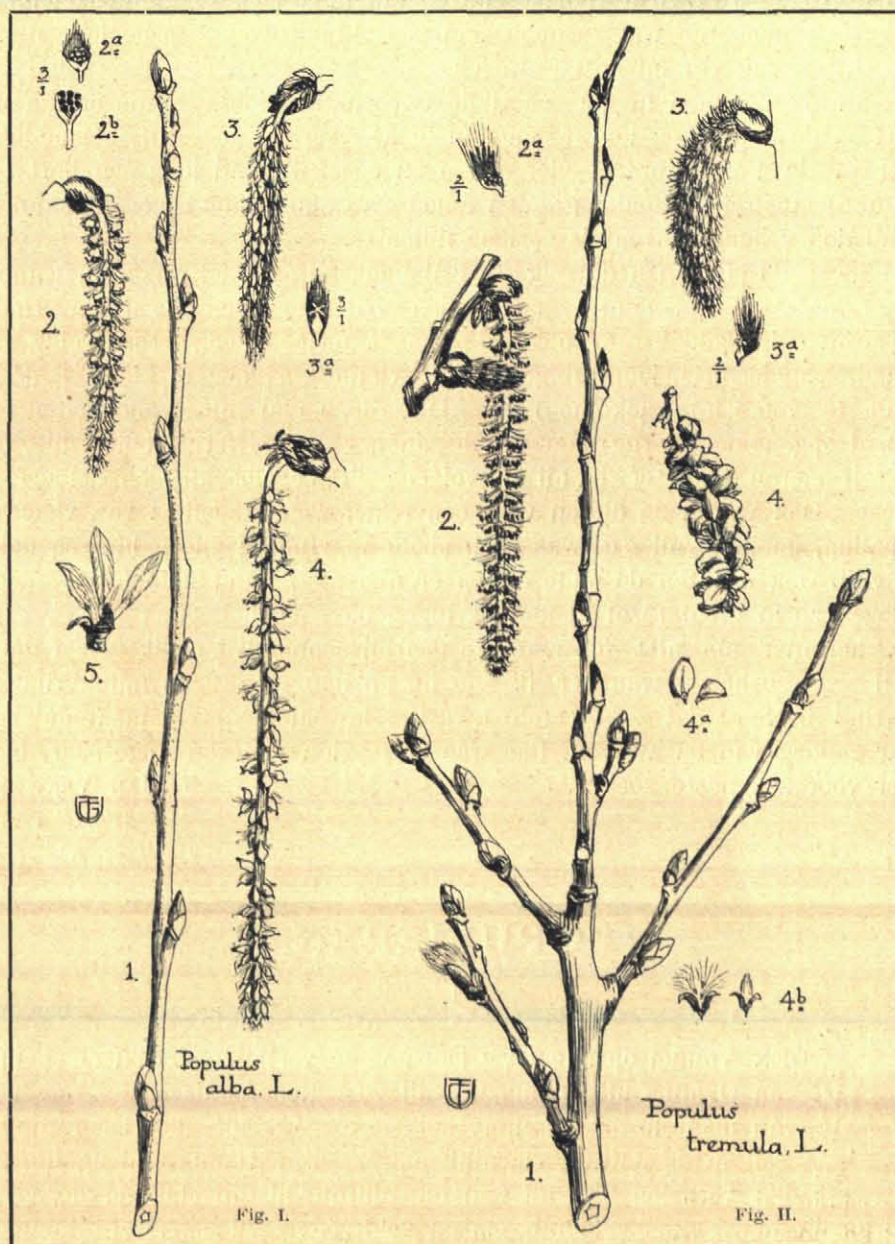
POPULIEREN.

I.

T OEN Vondel op zijn 84ste jaar nog de vertaling der „Herscheppinge” van Ovidius uitgaf, maakte hij voor Nederlandsche lezers een schat van planten- en dierenmythologie toegankelijk, dien ieder, die belang stelt in de natuur, eigenlijk moest lezen. Immers, al ligt de kracht dier verhalen niet juist in hun natuur-historische waarde, ze geven ons op onze omzwervingen door bosch en veld zóóveel nieuwe stof tot opmerken, dat zelfs de meest verstokte stadsmensch, na lezing dezer „Metamorphosen” zeker eens een wandelingetje aan den buitenkant der wallen gaat maken, om bijv. het riet te zien, waarin de bronmaagd Sirinx veranderde, toen ze achter-

volgd werd door Pan, want „toen god Pan haar mee wou slapen, had hij niet Sirinx, maar moerassig riet gegrepen”; als herinnering bond hij toen eenige

rietstengels aaneen en maakte er een fluitje van, waarop men hem bij winderig weer nog steeds zijn klagend liedje kan hooren spelen.

Of maakt het verhaal van de populieren misschien meer indruk? Toen Phaëton nl. den zonnewagen wilde mennen en dit, zooals bekend, met den dood moest bekoopen, waren zijn vier zusters hierover zóó diep bedroefd, dat ze dag en nacht op zijn graf bleven staan schreien. Na vier maanden voelde de oudste zuster hare beenen wat stijf worden; de tweede wilde haar te hulp komen, maar raakte vast aan een wortel in den grond; de derde zuster voelde haar hoofd zoo zwaar van al het loover, dat zich over haar kruin had uitgespreid, en de vierde zag hare armen in takken veranderen, zóó onbewegelijk hadden ze al dien tijd gestaan, en weldra bedekte ook schors haar aller lichaam. Stam, wortel, loof en takken dus. Maar welke van de populier-soorten aldus ontstonden, meldt het verhaal niet. Sedert ik het las, heb ik ze echter met meer aandacht beschouwd en zag toen de hier afgebeelde verschillen in winter- en voorjaarstooi tusschen de meest voorkomende soorten.

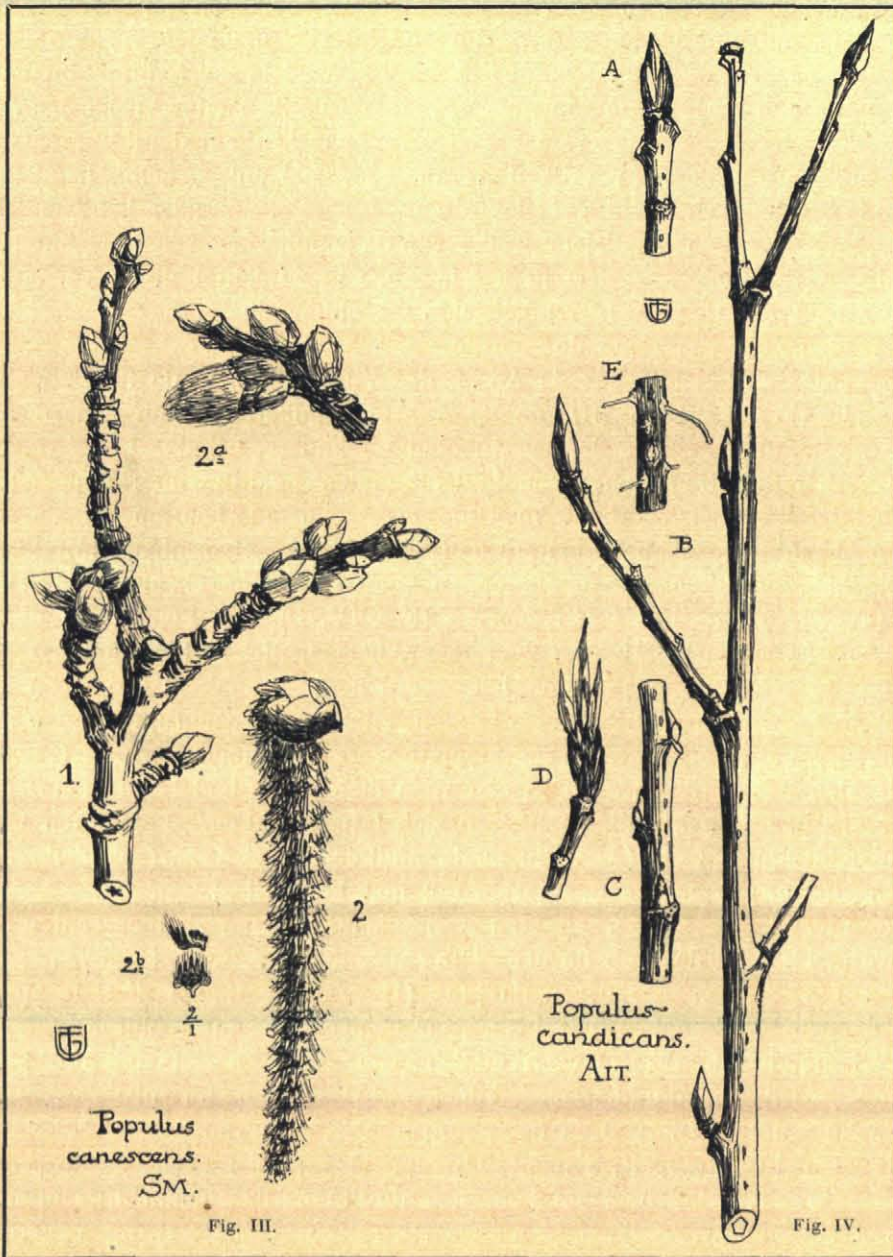
Het blijkt al dadelijk, dat de Abeel, de Witte Abeel en de Ratelpopulier ter eener zijde (Fig. I, II en III), en de Zwarte populier met zijn Amerikaansche (Fig. IV) verwanten, zooals de Balsemboom ter andere, behalve in het verschil in aantal hunner meeldraden, ook een duidelijk onderscheid in winterknoppen toonen. Op een afstand reeds herkent men de eerstgenoemde soorten aan de eironde blad- en bloemknoppen en de laatste aan de puntig-kegelvormige winterknoppen. Ook bij het ontluiken der eindknoppen komt het onderscheid uit tusschen de witte (Fig. I, 5) en de zwarte soorten (Fig. IV, D). De *Populus candicans* of *Balsemboom* (wiens aromatischen geur ik er, helaas, niet bij heb kunnen teekenen noch op andere wijze dan door het woord kenbaar maken) is nl. een Amerikaansche „zwarte” populier. Zijn takken zijn fraai roodbruin met vele lichte lenticellen, waaruit onder water een menigte worteltjes gingen spruiten (Fig. IV, E), toen ik den tak eenige weken in een vaas met water had laten staan; — wel een bewijs hoe gemakkelijk populieren zich laten stekken. De takken van den Balsemboom zijn vrij dik (A. vertoont de eindknop en C. de zij- (ook blad-)knoppen van een langtak; B. is een meerjarige tak met korttakjes).

De andere teekeningen spreken voor zichzelf; even zij hier echter nog de kleur vermeld, daar deze op de afbeelding moeilijk was weer te geven.

Fig. I geeft een éénjarigen langtak (1) van den *Witten Abeel* te zien, van boven evenals de knoppen witviltig, naar beneden toe meer olijfbruin en glanzend; 2. is het meeldraadkatje, waarvan 2a een enkele bloem geeft met 8 roodgekopte meeldraden, wier helmdraden na 't rijpen zwart worden, terwijl de even-gewimperde schub afvalt (2b); 3. is het stamperkatje, waarvan 3a een enkele bloem met de geel-witte stempeltjes toont, bij rijpheid valt hier eveneens de schub af; 4. is het vruchtkatje; 5. laat zien, hoe de groengrijze blaadjes gedurende het uitbotten nog aan weerszijden binnenwaarts naar den bladnerf zijn opgerold.

Fig. II vertoont een tak (1) van den *Ratelpopulier*, waarvan het bovenste éénjarige gedeelte glanzend geelbruin, het onderste meerjarige deel afstekend lichtgrijs is gekleurd, met bloeiknoppen aan de zijtakken; 2. is het karmozijn-

roode meeldraadkatje, waarvan 2a een enkele bloem geeft met de 8 roode meeldraden en de sterk gewimperde, blijvende schub; het stamperkatje (3) is op de

schubben grijs behaard, maar er door heen schemert duidelijk het rood der purperen stempeltjes, die in de stamperbloem 3a afzonderlijk zijn afgebeeld; 4. is

het vruchtkatje, dat kort en gedrongen blijft, en welks gele vruchtjes (4a) bij 't rijpen openspringen (4b) zoodat de witgekuifde zaden te voorschijn komen.

Fig. III geeft een korttak met winterknoppen (1) van den *Abeel*, die van het slanke der populier-langtakken weinig meer laat zien. Het bovenste deel is grauw-viltig, daaronder is de tak bruin, de knopschubben bruingeel; het meeldraadkatje (2) is rossig bontachtig; 2a is een takje met eind-(blad-)knop en uitbottende zij-(bloei-)knop; 2b is een meeldraadbloem met 8 roode meeldraden, (wier helmknoppen later zwart worden) en langgewimperde, blijvende schub.

Zooals bekend, is de *Abeel* een bastaard van den Witten *Abeel* en den *Ratel*-populier. Deze laatste heeft de eer, als *Esp*, op de blazoenen van sommige edelen voor te komen. Zijn bladeren (onder den Franschen heraldieken naam: *panelles*) ziet men eveneens soms op wapenschilden. Verder is er bijvoorbeeld een Italiaansch geslacht, *Capranica*, uit Rome, dat drie kaarspopulieren, verbonden door een rood koord, in zijn wapen voert; — maar van dezen Italiaanschen populier vertel ik u een volgenden keer wel eens meer.

G. TE WINKEL.

ONZE MYCOLOGISCHE EXCURSIE IN 1915.

DOETINCHEM was dit jaar de plaats van samenkomst en daar ontmoetten elkaar op 18 October de volgende consuls en leden van de Mycologische Vereeniging: Mej. Cool en de heeren Brakman, de Meyere, Meulenhoff en de ondergeteekende.

De heer Kam, consul te Doetinchem, had de voorbereidende maatregelen getroffen en maakte zich zeer verdienstelijk met het verstrekken van inlichtingen.

De excursies waren als volgt:

1^e dag: bezoek aan Enghuizen en den Ulenpas.

2^e dag: per fiets langs en door een paar interessante weilanden, vervolgens wandeling door de bosschen van den Slangenburg.

3^e dag: nog eens naar den Ulenpas.

's Avonds hebben wij natuurlijk gedetermineerd, waarbij de gewone plaat- en determineerwerken geraadpleegd werden en ook het mikroskoop gebruikt werd.

Wij verzamelden de volgende soorten:

Amanita mappa, *pantherina*, *muscaria*, *rubescens*, *junquillea*.

Amanitopsis vaginata.

Lepiota procera, *excoriata*, *rhacodes*, *clypeolaria* var. *alba*, *crinata*, *granulosa*, *amiantina*.

Armillaria mellea, *mucida*, *aurantiaca*.

Tricholoma equestre, *portentosum*, *albobrunneum*, *pessundatum*, *ustale*, *rutilans*, *columbetta*, *vaccineum*, *terreum*, *saponaceum*, *nudum*, *sulphureum*, *album*, *nudum*, *melaleucum*, *brevipes*, *sordidum*, *ramentaceum*.